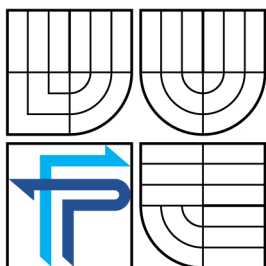

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV INFORMATIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF INFORMATICS

SOFTWAREOVÁ PODPORA FINANČNÍ ANALÝZY PODNIKU

SOFTWARE SUPPORT OF FINANCIAL ANALYZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MARTIN HOŠEK

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Ing. MÁRIA REŽŇÁKOVÁ, CSc.

BRNO 2008

Abstrakt

Bakalářská práce Softwarová podpora finanční analýzy podniku se zabývá hodnocením finanční situace podniku za použití vytvořeného softwaru pro výpočet finanční analýzy. Teoretická část popisuje základní metody finanční analýzy, finanční ukazatele, prostředí jazyka Visual Basic. Druhá část se zabývá programem, jehož páteř tvoří Excel a Microsoft Visual Basic. V další části je provedená finanční analýza konkrétní firmy se zaměřením na důležité finanční charakteristiky.

Klíčová slova

finanční analýza, finanční ukazatele, zhodnocení finanční situace, Microsoft Visual Basic, Microsoft Excel

Abstract

The bachelor thesis Software Support of the Financial Analysis of the Company deals with the financial situation of the enterprise using the produced software for calculating the financial analysis. Its theoretical part describes the basic methods of financial analysis, the financial indexes, the background of the language Visual Basic. The second part deals with the programme whose backbone is created by Excel and Microsoft Visual Basic. In the following part of the thesis the financial analysis of a concrete company was carried out, focussing on significant financial characteristics.

Keywords

financial analysis, financial indicators, rating the financial situation, Microsoft Visual Basic, Microsoft Excel

Bibliografická citace

HOŠEK, M. *Softwarová podpora finanční analýzy podniku*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 55 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Mária Režňáková, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně.
Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 10. května 2008

Martin Hošek

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval doc. Ing. Márii Režňákové, CSc., vedoucí této bakalářské práce, za vedení, všestrannou pomoc a vstřícný postoj při zpracování tohoto tématu.

OBSAH

1	ÚVOD	- 9 -
2	DEFINOVÁNÍ CÍLE PRÁCE	- 10 -
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	- 11 -
3.1	ÚČETNÍ VÝKAZY	- 11 -
3.2	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	- 12 -
3.3	POMĚROVÁ ANALÝZA	- 13 -
3.4	UKAZATELE RENTABILITY	- 14 -
3.5	UKAZATELE AKTIVITY	- 18 -
3.6	UKAZATELE LIKVIDITY	- 20 -
3.7	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI	- 21 -
3.8	SOUSTAVY POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	- 22 -
4	TVORBA SOFTWARE	- 25 -
4.1	EXCEL	- 25 -
4.2	ZÁKLADNÍ ČÁSTI VBA	- 26 -
4.3	POPIS SOFTWARE	- 28 -
4.4	POUŽITÉ PRVKY	- 31 -
5	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O FIRMĚ TPK SPOL. S R. O.	- 34 -
	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O SPOLEČNOSTI	- 35 -
	OBOR PODNIKÁNÍ	- 36 -
6	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY	- 37 -
6.1	HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA	- 37 -
6.2	VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	- 38 -
6.3	ANALÝZA RENTABILITY	- 40 -
6.4	ANALÝZA ŘÍZENÍ AKTIV	- 41 -
6.5	UKAZATELE LIKVIDITY	- 42 -
6.6	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI	- 43 -
6.7	SOUSTAVA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	- 43 -
6.8	CELKOVÉ ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY	- 44 -

7 ZÁVĚR.....	- 46 -
SEZNAM LITERATURY.....	- 47 -
SEZNAM TABULEK.....	- 48 -
SEZNAM GRAFŮ	- 49 -
SEZNAM OBRÁZKŮ	- 50 -
SEZNAM ZKRATEK	- 51 -
SEZNAM PŘÍLOH.....	- 52 -
PŘÍLOHY	- 53 -

1 ÚVOD

Finanční analýza je základem každého finančního řízení a podkladem pro jakékoliv finanční rozhodování. Na výsledcích finanční analýzy je založena investiční a cenová politika, řízení majetkové i finanční struktury a řízení zásob. Finanční analýza také poskytuje informace o finančním zdraví podniku. Je-li oslabeno, dostane se podnik do finanční tísně, která může přerůst ve finanční krizi a skončit úpadkem podniku. Finanční analýzu, která je součástí řízení podniku, provádí finanční manažeři a celé vrcholové vedení podniku. Nazývá se analýzou interní. Vychází z údajů a ukazatelů běžně dostupných z finančního a manažerského účetnictví, vnitropodnikové evidence, kalkulací, apod. Zaměřuje se na srovnávání skutečnosti s plánem a skutečností minulých období, na srovnávání s podniky téhož odvětví a konkurenčními podniky i na srovnávání skutečnosti se standardními hodnotami.

Základní postup finanční analýzy spočívá v rozboru absolutních ukazatelů v rozvaze a výkazu zisků a ztrát. Jedná se o analýzu absolutních hodnot jednotlivých položek, jejich změn a výpočet indexů. Jejím základem je také zhodnocení pravidel financování, analýza poměrových ukazatelů (rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti), aplikace Altmanova indexu a aplikace indexu IN.

Finanční analýza je rozbohem špatných a dobrých tahů v minulosti. Na jejich základě je společnost schopna přijmout opatření k potlačení slabých stránek. Proto se ve své bakalářské práci zabývám výpočty, vyhodnocením výsledků a následným doporučením pro firmu TPK, spol. s r. o.

Ulehčením v procesech tohoto typu by měla být v dnešní době softwarová podpora takových problémů. Konkrétně se jedná o program finanční analýzy. Tento program by měl jednoduše umožnit firmě utvořit si rychlý, snadný a přehledný obrázek o jejím finančním zdraví. Jeho hlavní výhodou pro každodenní používání ve firmě by měla být jeho jednoduchost, praktičnost a dostupnost.

2 DEFINOVÁNÍ CÍLE PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je vytvoření programu pro výpočet ukazatelů finanční analýzy podniku a jeho využití k posouzení finanční situace firmy TPK spol. s r. o. K vytvoření tohoto softwaru byla použita aplikace Excel a programovací jazyk Visual Basic for Application.

Za další cíl své bakalářské práce jsem si vytyčil rozbor finančního hospodaření dané firmy, pomocí vytvořeného softwaru, a zhodnocení její situace.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření firmy. Jejím cílem je poznat finanční zdraví firmy, identifikovat slabiny, které by mohly v budoucnosti vést k problémům, a determinovat silné stránky, na kterých by firma mohla stavět. Jako nástroj ohodnocení finančního zdraví firmy finanční analýzu používá mnoho různých ekonomických subjektů, které mají zájem dozvědět se více o jejím hospodaření.

Vnitřní finanční analýza – analýza pro potřeby podniku – je zaměřena na zjištění likvidity firmy nebo na zevrubné zhodnocení jejích minulých výsledků. Management firmy a firemní finanční analytik potřebuje např. vědět, jestli si podnik může dovolit půjčku na plánovanou výrobní expanzi a jestli zatížení dodatečnými finančními náklady bude přiměřené.

Cílem finanční analýzy iniciované zvenčí může být určení a ohodnocení kredibility firmy anebo jejího investičního potenciálu. Bankovní úředník, resp. úvěrový pracovník se mohou ptát, zda je firma likvidní anebo solventní. Potenciální investor může chtít vědět, jak je firma zisková a jaká by byla rizikovost takové investice, pokud by se pro ni rozhodl.

Bez ohledu na to, odkud vychází počáteční impuls k analýze, jsou její nástroje v podstatě stejné. Základním nástrojem finanční analýzy je výpočet a interpretace finančních poměrových ukazatelů. Jsou-li tyto nástroje správně použity, mohou odpovědět na mnoho otázek týkajících se finančního zdraví firmy.¹

3.1 Účetní výkazy

Hlavními zdroji pro zpracování finanční analýzy jsou účetní výkazy *rozvaha* a *výkaz zisku a ztráty*.

Rozvaha - rozvaha neboli bilance ukazuje finanční situaci firmy – stav jejího majetku a závazků k určitému datu, většinou k poslednímu dni finančního roku firmy.

¹ BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 2006. s. 12.

Výkaz zisku a ztráty ukazuje, jakého hospodářského výsledku společnost dosáhla za sledované a minulé období.

Pohyb fondů v podniku je v každé své fázi ve všech svých podobách zachycen v účetních výkazech společnosti. Reflektují-li účetní výkazy věrně skutečnou situaci podniku, stávají se důležitým výchozím zdrojem informací pro všechny zainteresované osoby uvnitř i vně podniku – pro firemní management, věřitele firmy, banky a investory. Jako výchozí a základní zdroj informací slouží účetní výkazy i pro analytiky a investory na kapitálových trzích.²

3.2 Horizontální a vertikální analýza

Výchozím bodem finanční analýzy je tzv. vertikální a horizontální rozbor finančních výkazů. Oba postupy umožňují vidět původní absolutní údaje z účetních výkazů v určitých relacích, v určitých souvislostech. V případě horizontální analýzy se sleduje vývoj zkoumané veličiny v čase, nejčastěji ve vztahu k předešlému účetnímu období. Vertikální analýza sleduje strukturu finančního výkazu vztahenou k nějaké určité veličině.

Horizontální analýza

Sleduje vývoj zkoumané veličiny v čase, nejčastěji ve vztahu k předešlému účetnímu období. Zjišťujeme o kolik se absolutně změnila konkrétní položka a dále kolik tato změna činí v procentech. Při interpretaci je třeba posuzovat absolutní i procentní změny současně. Interpretace musí být komplexní, změny jednotlivých položek výkazů navzájem souvisejí.

Horizontální analýza nám dává informace o základních pohybech v jednotlivých položkách účetních výkazů a o intenzitě tohoto pohybu.

absolutní změna = ukazatel t – ukazatel t-1

² BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. Jak posoudit finanční zdraví firmy. 2006. s. 17.

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna} \times 100}{\text{ukazatel t - 1}}$$

kde:

t.....konec sledovaného období,

(t-1).....počátek sledovaného období.

Vertikální analýza

Vertikální analýza spočívá v tom, že se na jednotlivé položky finančních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině.

$$\frac{B_i}{\sum B_i} \times 100 [\%]$$

kde:

B_i velikost položky bilance

$\sum B_i$ suma hodnot položek v rámci určitého celku

3.3 Poměrová analýza

Zatímco vertikální a horizontální analýza sleduje vývoj jedné veličiny – položky rozvahy, či výsledovky – v čase nebo ve vztahu k jedné vztažené veličině, poměrová analýza dává do „poměru“ položky vzájemně mezi sebou. Poměrové analýze se do jisté míry blíží vertikální analýza, která ale všechny položky vztahuje k nějaké položce celkové, neporovnává je ale ve vzájemných relacích. Postupy poměrové analýzy se nejčastěji shrnují do několika skupin ukazatelů. Je tomu tak proto, že podnik je složitým organismem, k jehož charakteristice finanční situace nevystačíme jen s jedním ukazatelem. Je zřejmé, že k tomu, aby podnik mohl dlouhodobě existovat, musí být

nejen rentabilní, ale i likvidní a přiměřeně zadlužený. Jedině tehdy bude splněn předpoklad going principu.³

3.4 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří v praxi k nejsledovanějším ukazatelům vzhledem k tomu, že informují o efektu, jakého bylo dosaženo vloženým kapitálem.

Rentabilita celkových úhrnných vložených prostředků - ROA

ROA charakterizuje poměr provozního výsledku hospodaření k celkovým aktivům, měří výnos na aktiva po odečtení úroku a daní, vyjádřený v procentech. ROA se využívá nejen ke komplexnímu posouzení výdělkové schopnosti jako celku, ale i při hodnocení výsledků práce dosažených ve vnitropodnikových složkách. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je situace sledovaného podniku příznivější.

$$\text{ROA} = \frac{\text{provozní VH}}{\text{celková aktiva}} \times 100$$

Rentabilita vlastního kapitálu - ROE

ROE hodnotí výnosnost kapitálu, který do podniku vložili jeho akcionáři nebo jeho vlastníci. Patří mezi jedny z elementárních ukazatelů při měření výkonnosti a efektivnosti podniku. Rentabilita vlastního kapitálu značí poměr čistého zisku po zdanění k vlastnímu kapitálu akcionářů. Je to míra zisku na jednotku investice kmenových akcionářů, vyjádřena v procentech.

$$\text{ROE} = \frac{\text{VH po zdanění}}{\text{celková aktiva}} \times 100$$

³ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. 2005. s. 11 – 16.

Vztah mezi ROA a ROE

Ukazatele rentability je někdy možné rozkládat a zjišťovat, jak které veličiny ovlivňovaly celkový výsledek. Nejčastějším rozkladem je dekompozice rentability vlastního kapitálu na rentabilitu kapitálu celkového.

$$ROE = ROA \times \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva}} = \frac{EAT}{\text{aktiva}} \times \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

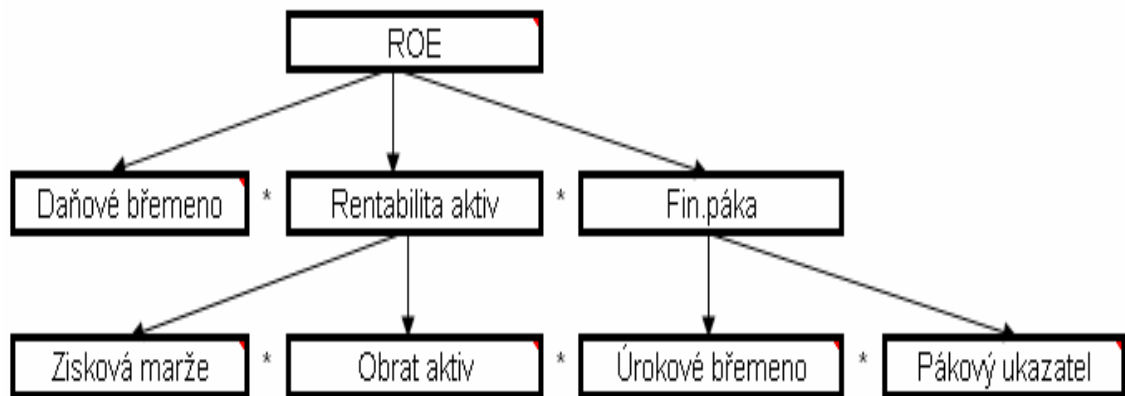
Jelikož i ukazatel ROA se dá složit ze dvou dalších ukazatelů – rentability tržeb a obratu aktiv, pak můžeme použít tuto rovnici⁴:

$$ROE = \frac{EAT}{\text{tržby}} \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \times \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

kde:

EAT.....čistý zisk

Obrázek 1 Rozklad ROE

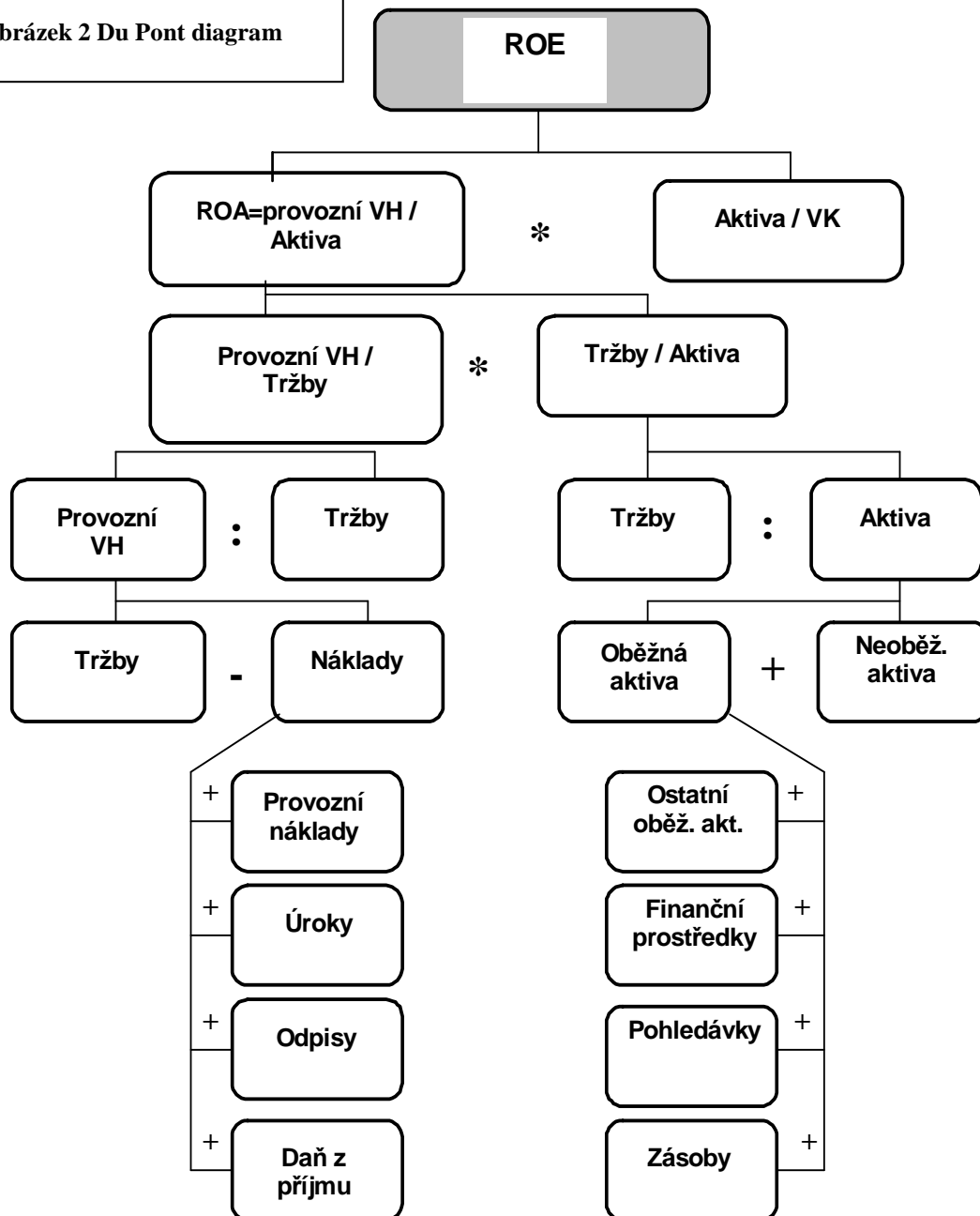
Zdroj: KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. 2005. s. 57.

System ukazatelů se snaží postihnout vzájemné vazby mezi poměrovými ukazateli. Je založen na základní Du Pontově rovnici.

⁴ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. 2005. s. 32.

Levá strana diagramu odvozuje marži čistého zisku a pravá strana pracuje s položkami rozvahy. Du Pontův diagram poskytuje syntetický pohled na finanční sílu společnosti i vztah mezi jednotlivými složkami financování. Informace z levé strany jsou důležité pro marketing a náklady produktu. Z pravé strany potom vyplývá finanční strategie společnosti.

Obrázek 2 Du Pont diagram

Rentabilita dlouhodobého kapitálu - ROCE

ROCE je další ukazatel, který se často používá pro mezipodnikové srovnání.

V tržní ekonomikách se tento ukazatel často používá k hodnocení monopolních veřejně prospěšných podniků, jako např. zásobování vodou, telekomunikace apod.⁵

⁵ BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. Jak posoudit finanční zdraví firmy. 2006. s. 67 – 68.

$$\text{ROCE} = \frac{\text{EBIT}}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}} \times 100$$

Rentabilita tržeb - ROS

Ukazatel měří podíl čistého zisku připadající na 1 Kč tržeb. Je velmi dobrý pro podnikové srovnání.

$$\text{ROS} = \frac{\text{provozní VH}}{\text{tržby}} \times 100$$

$$\text{ROS}_2 = \frac{\text{VH před zdaněním}}{\text{tržby}} \times 100$$

3.5 Ukazatele aktivity

Tato skupina ukazatelů se snaží změřit, jak úspěšně využívá management podniku aktiva. Protože se člení na několik úrovní, tak i ukazatele aktivity mohou být kalkulovány na různých úrovních. Pro každé odvětví jsou typické hodnoty, a proto zejména u této skupiny ukazatelů platí, že je nutné hodnotit jejich stav či vývoj vždy ve vztahu k odvětví, ve kterém podnik působí.⁶

Obrat celkových aktiv

Počet obrátů celkových aktiv udává, kolikrát se otočí celková aktiva v tržbách. Doporučená hodnota tohoto ukazatele se pohybuje od 1,6 do 3. V případě, že společnost nedosahuje ani minimální doporučené hodnoty, měla by zvážit snížení hodnoty aktiv, např. odprodejem nevyužitého majetku.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \times 100$$

Počet obrátů stálých aktiv

Ukazatel vyjadřuje, kolik jednotek tržeb připadá na jednotku stálých aktiv v zůstatkové ceně.

⁶ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. 2005. s. 33.

$$\text{Počet obrátů stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}} \times 100$$

Počet obrátů zásob

Výsledkem je absolutní číslo, které udává, kolikrát se přemění zásoby v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětný nákup zásob.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \times 100$$

Doba obratu zásob

Udává kolik dní jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Do jmenovatele lze dosadit jenom ty náklady, které mají vztah ke sledovanému druhu zásob. U zásob výrobků a zboží je tento ukazatel rovněž indikátorem likvidity, protože udává počet dnů, za nichž se zásoba přemění v hotovost nebo pohledávku.

Posouzení je zase ryze individuální, u některých podniků se mohou zásoby zdržovat dlouhou dobu, pokud je výrobní proces zdlouhavý.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{(\text{tržby}/360)}$$

Rychlost obratu pohledávek

Tento ukazatel udává v podobě počtu obrátek, jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky.

$$\text{Rychlost obratu pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

Doba obratu pohledávek

Výsledkem je počet dnů během nichž je hodnota tržeb zadržena v pohledávkách.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{(\text{tržby}/360)}$$

Doba splácení závazků

Naopak vypovídá o platební morálce podniku. Tedy za jakou dobu jsou spláceny závazky, které podnik má. Opět by se tento výsledek měl porovnávat s dobami splatnosti nastavenými dodavateli.

$$\text{Doba úhrady krátkodobých závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky z obchodních vztahů}}{(\text{tržby}/360)}$$

3.6 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky a je jednou ze základních podmínek jeho existence. Posouzení jejího průběhu v minulosti patří mezi klíčové charakteristiky finanční analýzy. Pokud firma dokáže hradit své dluhy nejpozději do okamžiku jejich splatnosti, je firma solventní.

Ukazatele likvidity tedy v podstatě poměřují mezi tím, čím je možno platit a tím, co je nutno zaplatit.

Likvidita se dělí na *běžnou, pohotovou a okamžitou*.

Běžná likvidita ukazuje kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Ukazatel je měřítkem budoucí solventnosti firmy a je postačující pro hodnotu vyšší než 1,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita charakterizuje nejpřesněji platební pohotovost, tj. schopnost podniku krýt peněžními prostředky závazky z obchodního styku a závazky vůči zaměstnancům. Výrazně nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje nadměrnou váhu zásob v rozvaze společnosti. Pro zachování likvidity firmy by neměla hodnota ukazatele klesnout pod 1.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(Likvidita 2. stupně.)

Okamžitá likvidita měří schopnost firmy hradit právě splatné dluhy. Likvidita je zajištěna při hodnotě ukazatele alespoň 0,2.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(likvidita 1. stupně)

3.7 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti sledují vztah mezi cizími zdroji a vlastními zdroji. Zadluženost, byť i vysoká, nemusí být ještě negativní charakteristikou firmy. V dobře fungující firmě může naopak vysoká finanční páka pozitivně přispívat k rentabilitě vlastního kapitálu.⁷

Celková zadluženost se vypočte jako podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Má velkou vypovídací schopnost pro věřitele, kteří preferují nízké hodnoty.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$$

Koeficient samofinancování je doplňkem k ukazateli celkové zadluženosti.

Vyjadřuje finanční nezávislost firmy. Oba ukazatele informují o finanční struktuře firmy (o skladbě kapitálu).

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

⁷ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. 2005. s. 34.

Ukazatel úrokového krytí určuje, kolikrát převyšuje zisk nákladové úroky. Vypovídá o tom, zda je firma schopna hradit úrok. Zpravidla se uvádí, že by tento ukazatel měl dosahovat přinejmenším hodnoty 3. Pokud má výrazně vyšší hodnotu, může společnost uvažovat o dalším využití cizích zdrojů. Pokud je však toto číslo menší, měla by společnost důkladně zvážit další zapojení cizího kapitálu, protože by nemusela být schopna platit úrok a tím by se mohla dostat do problémů.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

Doba splácení dluhů udává po kolika letech by byl podnik schopen při stávající výkonnosti splatit své dluhy.

$$\text{Doba splácení dluhů} = \frac{\text{cizí zdroje} - \text{finanční majetek}}{\text{provozní cash flow}}$$

3.8 Soustavy poměrových ukazatelů

Vychází z předpokladu, že ve firmě dochází již několik let před úpadkem k jistým odchylkám, ve kterých jsou obsaženy rysy budoucích problémů a které jsou charakteristické právě pro ohrožené firmy.

Tyto rysy mají zpravidla podobu rozdílné úrovně, variability a dynamiky vývoje ve vybraných finančních ukazatelích odrážejících finančně-ekonomický stav sledované firmy.

Altmannův index finančního zdraví (Z score).

Altmannův index finančního zdraví, nebo také Z-skóre, vychází z analýzy několika zbankrotovaných a nebankrotovaných společností, které analyzoval profesor Edward Altman. Na základě získaných informací určil vzorec pro výpočet finančního zdraví

podniku a hranice pro získané výsledky. Tento vzorec se skládá z pěti ukazatelů a jejich vah, na základě nichž lze určit, zda společnost bude v budoucnu prosperovat.

Výsledky z této rovnice pak mohou spadat do tří zón. Výsledky nepřesahující hodnotu 1,8 vypovídají o špatné finanční situaci společnosti a velkých problémech, které mohou vést až k bankrotu. Výsledky spadající do intervalu 1,8 až 2,9 lze považovat za nevypovídající. Tento interval je nazván šedou zónou a tyto hodnoty poukazují na tzv. „nevyhraněnou finanční situaci podniku“. Výsledky přesahující hodnotu 2,9 jsou hodnoty uspokojivých výsledků a je tedy možné předvídat dobrou finanční situaci podniku.

$$Z = 0,717 X1 + 0,847 X2 + 3,107 X3 + 0,420 X4 + 0,998 X5$$

Kde: $X1 = \text{ČPK} / \text{Aktiva celkem}$

$X2 = \text{Nerozdělený hosp.výsl.} / \text{Aktiva celkem}$

$X3 = \text{EBIT} / \text{Aktiva celkem}$

$X4 = \text{Účetní hodnota akcií} / \text{Cizí zdroje}$

$X5 = \text{Tržby} / \text{Aktiva celkem}$

$\text{ČPK} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobé cizí zdroje}$

Je však nutné poznamenat že tento ukazatel nebyl modifikován pro české společnosti a jeho vypovídací schopnost je tedy pro tyto firmy omezena.

Index IN 01

Index IN je obdobný ukazatel jako Z-skóre. Zkonstruovali jej Inka a Ivan Neumaierovi pro hodnocení celkové finanční situace podniku na základě sledování firem. První ukazatel vznikl v roce 1995 a podle toho byl pojmenován jako index IN95. Následně byl v roce 1999 sestaven index IN99, který se zabývá měřením hodnoty pro vlastníka. V indexu IN01 byly posléze spojeny oba předchozí výpočty.

Pokud vypočtené hodnoty nedosahují ani hranice 0,75 svědčí to o špatné finanční situaci podniku, firmu může postihnout bankrot. Pokud vypočtené hodnoty spadají do

zóny od 0,75 až do 1,77, do tzv. „šedé zóny nevyhraněných výsledků“. Výsledky vypovídají o tom, že podnik netvoří hodnotu. Výsledky přesahující hodnotu 1,77 jsou uspokojivé, firma tvoří hodnotu a lze očekávat i příznivou finanční situaci.⁸

$$IN01 = 0,13 * \frac{A}{CZ} + 0,04 * \frac{EBIT}{Ú} + 3,92 * \frac{EBIT}{A} + 0,21 * \frac{VÝN}{A} + 0,09 * \frac{OA}{KZ + KBÚ}$$

Kde je : A – aktiva

CZ – cizí zdroje

EBIT – zisk před úroky a zdaněním

Ú – nákladové úroky

VÝN – výnosy

OA – oběžná aktiva

KZ – krátkodobé závazky

KBÚ – krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

⁸ Podrobněji viz: Informační a pracovní portál pro malé a střední podniky. Dostupné z URL: <http://www.podnikinfo.eu/podnikinfo/rating/aktualni/default.aspx?sekce=5&menu=346> <cit.2008-05-18>

4 TVORBA SOFTWARE

Pro vytvoření softwaru pro výpočet finanční analýzy jsem si vybral program Microsoft Excel 2003, ve kterém využiji jeho programovací část ve Visual Basic for Application. Na začátku, ještě než se začne tvořit program, se musí udělat kvalitní příprava a analýza, co všechno by měl tento budoucí program obsahovat. Hlavně jeho grafické a uživatelské zobrazení. Prvotní zájem je o přívětivé uživatelské prostředí.

4.1 Excel

Excel patří do skupiny programů, kterým říkáme tabulkové procesory (kalkulátory). Tento tabulkový kalkulátor je součástí kancelářského balíku Microsoft Office, firmy Microsoft, který obsahuje navíc ještě textový editor Word a databázový systém Access. Vedle Excelu jsou dalšími nerozšířenějšími kalkulatory Quattro Pro, SuperCalc, Calc602 nebo Lotus 1-2-3.

První tabulkový procesor, který nabízel svým uživatelům využití maker, byl Lotus 1-2-3 Release 1 společnosti Lotus Development Corporation. Tento produkt firma představila v roce 1983. V následujících letech firma přišla s dalšími vylepšeními, Release 1A, Release 2, Release 2.01, a tím se posunovaly možnosti makrojazyka. S příchodem Windows 3.0 firma přichází na trh s novou verzí, která již nemá takový úspěch jako její předchůdci a po několika marných pokusech se tyto produkty stávají pro firmu Lotus Development Corporation již nezajímavými.

V následujících letech se těší popularitě Excel, první tabulkový procesor pro Windows. Začátky Excelu se datují na počátek 80.let, kdy Microsoft začínal s tabulkovými procesory (MultiPlan). V prvních verzích se pro programovací jazyk maker používal XML, který následně nahradil jazyk VBA (Excel 5). Následovaly další verze, které obsahovaly novinky jak v samotném programu, tak i možnostech jazyka VBA.

Tabulkový procesor Microsoft Excel je jedním z produktů pracujících v prostředí Microsoft Windows. Od toho se odvíjí velice podobný způsob ovládání, který je typický i pro jiné produkty pracující v tomto prostředí.

4.2 Základní části VBA

Proměnná je místo v paměti, které si uživatel pojmenuje do které se ukládají nebo čtou informace. V názvu proměnných lze používat písmena, číslice a některá interpunkční znaménka. První znak musí být ale písmeno. VBA nerozlišuje velikost písmen. Aby byly názvy proměnných dobře čitelné, často se používají velká i malá písmena. Při tvorbě názvu není možné používat mezery, tečky a další speciální znaky #, \$, &, nebo !. Pro zlepšení čitelnosti názvu se někdy používají znaky podtržítka. Maximální délka názvu proměnné může být až 254 znaků.

Datový typ proměnné říká, jakým způsobem budou data uložena v paměti. Pokud necháme VBA ať se automaticky stará o typy dat, může se stát, že program bude pomalejší. Obecně platí, že je nejlepší používat takový datový typ, který používá co nejmenší počet bajtů, při kterém je ještě schopen „pojmout“ všechna data, která mu mají být přiřazena.

Pokud se nedeklaruje datový typ pro proměnnou, VBA použije výchozí typ Variant. Data uložená jako typ *Variant* se mění podle toho, co s nimi uživatel dělá.

Při **deklaraci** se deklaruje příkazy Dim nebo Public stejně jako obyčejná proměnná. V deklaraci lze zadat také počet prvků pole. Počet prvků se zadává jako rozmezí – nejdříve se uvede hodnota indexu prvního prvku, poté klíčové slovo To a za ním hodnotu indexu posledního prvku a to všechno bude ještě uzavřeno do závorek.

Pole proměnných (*array*) je skupina prvků stejného datového typu, které mají společný název. Při deklaraci se uvádí jednotný typ pro všechny proměnné v poli a počet (popřípadě rozmezí) požadovaných prvků. Takovéto pole proměnných je

jednorozměrné. Možnosti VBA nabízí uživateli použití až 60-ti rozměrných polí. *Dynamické pole* nemá při deklaraci pevně stanovený počet prvků, jak je tomu v předchozím případě. Objektová proměnná reprezentuje určitý objekt nebo oblast, která je následně přidělena příkazem *Set*.

Procedura

Je posloupnost příkazů VBA, která je umístěna v modulu. Tento modul může obsahovat libovolný počet procedur. Proceduru se může spouštět mnoha způsoby. Tvorba názvů procedur se řídí stejnými zásadami jako pro názvy *proměnných*.

Rozsah platnosti procedur určuje, stejně jako u proměnných, použitelnost procedur v různých modulech. Veřejné procedury [*Public*] jsou dostupné pro všechny procedury v kterémkoli modulu sešitu. Soukromé procedury [*Private*] jsou dostupné procedurám, které jsou deklarovány jen ve stejném sešitu. V případě, že uživatel chce všechny procedury v modulu pouze soukromé, je možné zadat na začátku modulu příkaz *Option Private Module* a dále již nemusíme zadávat klíčové slovo pro soukromé procedury. Procedury lze dělit na procedury nevyžadující parametry, procedury vyžadující stanovený počet parametrů, procedury vyžadující předem nestanovený počet parametrů, procedury s povinnými i nepovinnými parametry a procedury jen s nepovinnými parametry, kde parametry mohou být proměnné, konstanty, pole proměnných i objekty.

Vestavěné funkce programovacího jazyka VBA mohou velmi usnadnit výpočty a jednotlivé operace. Výčet těchto vestavěných funkcí lze nalézt v odborné literatuře. Mezi nejčastěji používané patří zejména funkce *MsgBox*.

Funkce *MsgBox* je jednou z nejužitečnějších funkcí VBA. *MsgBox* je často dobrou náhradou jednoduchého vlastního dialogu. Většina funkcí vrací jednu hodnotu, která se přiřadí do proměnné, funkce *MsgBox* nejenže vrací určitou hodnotu, ale také zobrazí okno hlášení, na které uživatel může nějak reagovat. Hodnota vrácená funkcí *MsgBox* představuje odpověď uživatele na toto okno hlášení. Tuto funkci lze použít i tehdy, pokud se nevyžaduje odpověď od uživatele, ale pouze pokud se chce využít výhod zobrazení zprávy.

Během provádění procedury VBA se mohou vyskytnout **chyby**. Chyby se obecně dělí na chyby *syntaktické* (ty musí být opraveny ještě před spuštěním procedury) a chyby *za běhu programu* (k těm dochází během doby, kdy procedura pracuje).

Příkaz *On Error* slouží k určení toho, co se bude v případě výskytu chyby dít. Jsou dvě možnosti: chybu ignorovat a pokračovat dalším příkazem procedury a nebo přeskočit do speciální části procedury, která má na starosti zpracování chyb.

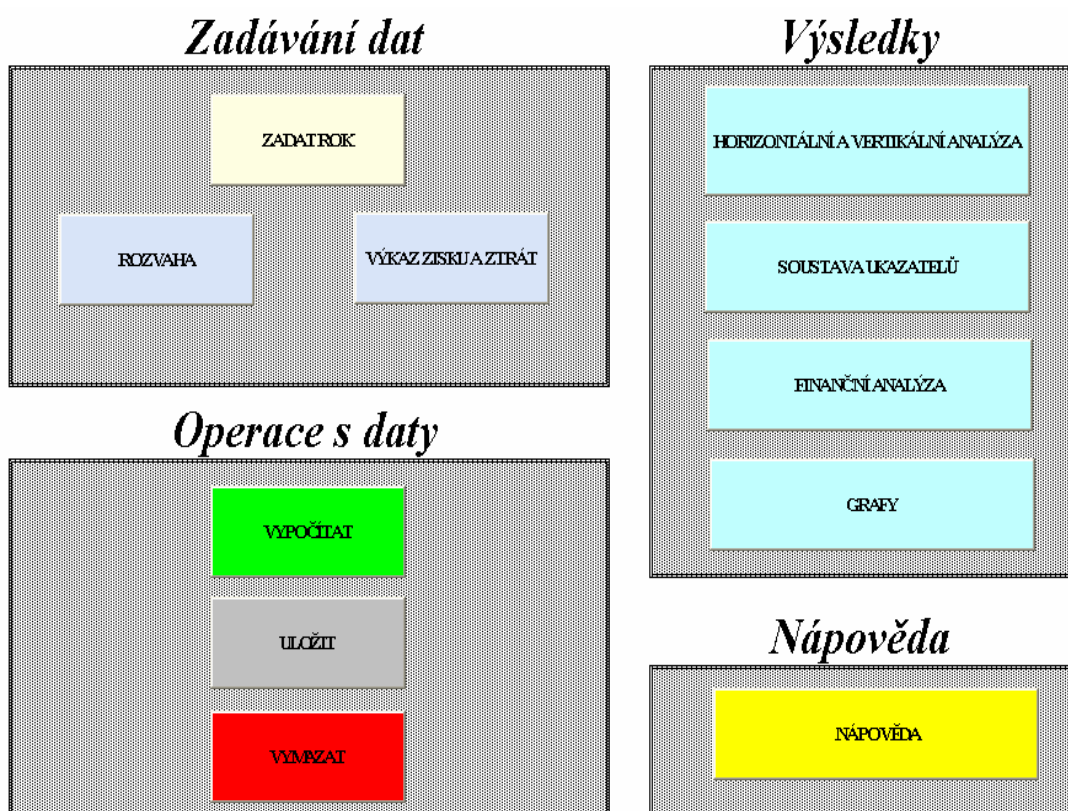
4.3 Popis softwaru

Software je tvořen tak, aby uživatel pouze vyplnil data (rozvaha, výkaz zisku a ztrát) a pro výpočet všech ukazatelů stisknul pouze jedno tlačítko. Program bude obsahovat následující listy : úvod, rozvaha, výkaz zisku a ztrát, horizontální a vertikální analýza, FA, soustava poměrových ukazatelů a grafy.

Program obsahu je první list, kde bude úvodní strana, která bude obsahovat tlačítka pro zadání úvodního roku, od kterého se bude počítat finanční analýza, dále pak pro přepínání se mezi listy, pro nápovědu, pro výpočet finanční analýzy, pro uložení všech výsledku a taky pro vymazání všech listů s údaji. Druhý list bude obsahovat rozvahu v plném rozsahu a tlačítka pro přepnutí zpátky do menu a na další list s výkazem zisku a ztrát, dále pak tlačítko pro smazání dat z rozvahy a pro vyvolání nápovědy. Třetí list bude obsahovat výkaz zisku a ztrát a tlačítka ve stejném stylu jako list s rozvahou. Další listy s výsledky a grafy budou obsahovat pouze tlačítka pro přepínání mezi listy, tlačítko pro zvolení grafu a pro nápovědu.

Po spuštění programu Microsoft Excel se objeví uvítací formulář s informacemi o programu. Po uzavření formuláře se zobrazí první list dokumentu s názvem menu. Obsahuje, jak je výše uvedeno, základní tlačítka pro komunikaci s programem. V tomto menu si uživatel zvolí rok od kterého chce počítat finanční analýzu. Tuhle operaci provede pomocí formuláře, kde se nachází textbox pro zadání roku a tlačítko OK pro potvrzení. Pokud uživatel zadá jiný znak než číslo, bude na to upozorněn zprávou.

Obrázek 3 Menu programu

Po zadání počátečního roku, může uživatel směřovat k vyplnění účetních výkazů. K tomu slouží tlačítka „rozvaha“ a „výkaz zisku a ztrát“. Protože účetní výkazy jsou v plném rozsahu, může si uživatel vybrat ze dvou možností vložení. Buď bude postupně vkládat data nebo je zkopíruje.

Po vložení všech dat se uživatel musí vrátit zpět do menu, kde se pomocí tlačítka „vypočítej“ provede operace vypočtu všech ukazatelů, které jsou obsaženy v tomto programu. Teď si může uživatel prohlédnout výsledky finanční analýzy a porovnat je s oborovým průměrem⁹. Pokud si uživatel nebude jistý, co který výsledek znamená, může vyvolat pomocí tlačítka „teorie“ formulář, kde je popsán každý ukazatel finanční analýzy.

⁹ Oborové průměry jsou zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, dostupné z URL: <http://www.mpo.cz/>

Obrázek 4 Výpočty s popisem ukazatelů

Horizontální analýza				Vertikální analýza			
MENU	SOUSTAVA POMĚR UK			TEORIE			
	2005/2004			2004	2005	2006	
		v tis					
Aktiva celkem	5,49%			100,00%	100,00%	100,00%	
Stálá aktiva	1,41%			7,50%	45,66%	46,87%	
Dlouhodobý hmotný majetek	1,00%			7,19%	45,18%	46,63%	
Dlouhodobý nehmotný majetek	65,60%			3,0%	0,48%	0,24%	
Obežná aktiva	9,58%			1,74%	53,74%	52,55%	
Zásoby	-6,90%	-5 979	-2,53%	-2 040	19,09%	16,84%	17,82%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0	0,00%	129	0,00%	0,00%	0,03%
Krátkodobé pohledávky	3,85%	4 675	-6,00%	-7 553	26,70%	26,29%	26,81%
Ostatní aktiva	-17,85%	-619	-10,35%	-295	0,76%	0,59%	0,58%
Pasiva celkem	5,49%	24 935	-7,84%	-37 580	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	19,70%	36 044	7,58%	16 610	40,29%	45,71%	53,36%
Základní kapitál	0,00%	0	0,00%	0	40,15%	38,06%	41,30%
Hospodářský výsledek minulých let	-100,00%	12 130	0,00%	34 203	-2,67%	0,00%	7,75%
Hospodářský výsledek běžného období	183,21%	23 317	-53,92%	-19 435	2,80%	7,52%	3,76%
Cizí zdroje	-4,08%	-11 060	-20,84%	-54 171	59,67%	54,25%	46,60%

Teorie: horizontální a vertikální analýza

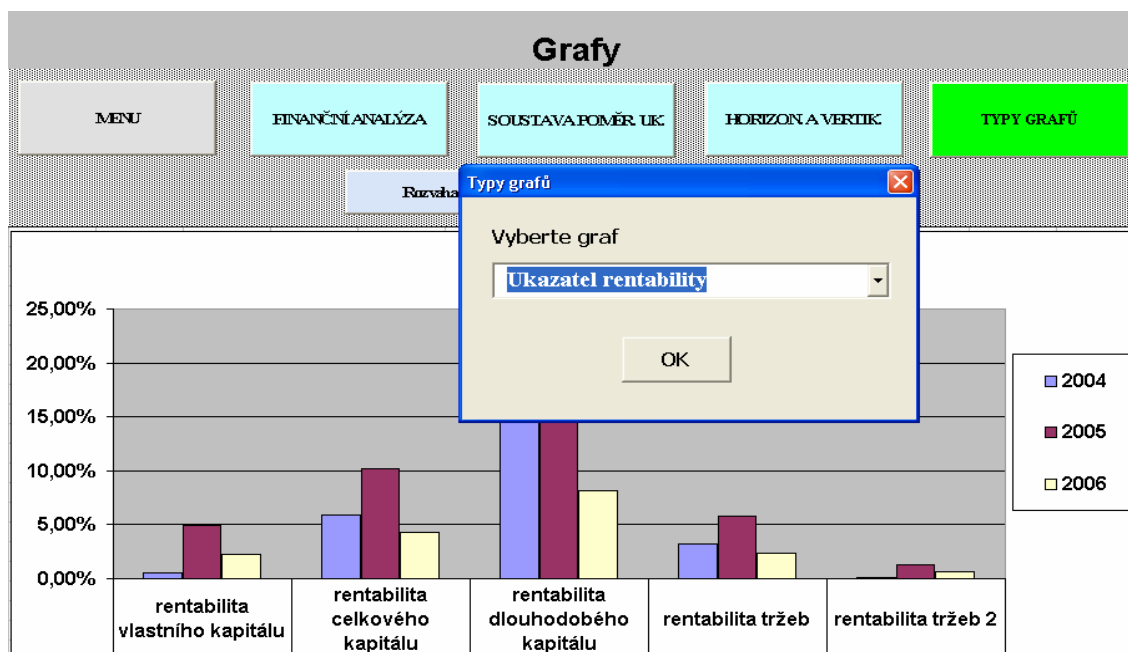
Horizontální analýza
Tato analýza poskytuje „rychlý“ a přehledný obraz o celkovém finančním hospodaření firmy. Zjišťuje procentní změny jednotlivých položek v účetních výkazech a to vždy oproti předcházejícímu roku.

Vertikální analýza
Spočívá v procentních podílech dílčích ukazatelů na celku. Například v rozvaze budou základem celková aktiva, resp. celková pasiva a procentní ukazatel bude ukazovat strukturu pasiv.

OK

V listu „Grafy“ si může uživatel tlačítkem „Typy grafů“ vyvolat formulář s ovládacím prvkem ComboBox, ve kterém si zvolí grafické srovnání požadovaného ukazatele (obr. 5).

Obrázek 5 Grafy

4.4 Použité prvky

Tyto prvky jsem použil v softwaru pro výpočet finanční analýzy:

Příkazové tlačítko (CommandButton)

Příkazové tlačítko *CommandButton* se nejčastěji používá pro potvrzení nebo pro zrušení formuláře.

Popisek (Label)

Ovládací prvek *Label* v dialogu zobrazuje určitý text, který uživatel nemůže změnit.

Pole se seznamem (ComboBox)

Ovládací prvek *ComboBox* je podobný ovládacímu prvku *ListBox*. Pole se seznamem má však podobu rozbalovacího seznamu a v jednom okamžiku zobrazuje pouze jednu položku. Dalším rozdílem je to, že uživateli lze povolit zapsat do seznamu hodnotu, která se v rozbalovacím seznamu dosud nevyskytuje.

Vlastní popis použitých prvků:

Tlačítko „Menu“:

Tlačítko „Menu“ bude umístěno na všech listech sešitu Excel, kromě prvního. Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na první list programu finanční analýza.

Tlačítko „Rozvaha“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s rozvahou.

Tlačítko „Výkaz zisku a ztrát“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s Výkazem zisku a ztrát.

Tlačítko „Horizontální a vertikální analýza“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s výpočtem horizontální a vertikální analýzy.

Tlačítko „FA“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s výpočtem poměrových ukazatelů.

Tlačítko „Soustava poměrových uk.“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s výpočtem soustavy poměrových ukazatelů.

Tlačítko „Grafy“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživatel dostane na list s grafy finanční analýzy.

Tlačítko „Vypočítej“:

Stisknutím tohoto tlačítka se uživateli vypočítá finanční analýza.

Tlačítko „Ulož“:

Stisknutím tohoto tlačítka se výsledky finanční analýzy překopírují do nového listu, kde si je může uživatel uložit.

Tlačítko „Nápověda“:

Tlačítko „*nápověda*“ vyvolá formulář s nápovědou k ovládní softwaru.

Tlačítko „Zadat rok“:

Tlačítko „*zadat rok*“ vyvolá formulář, kde pomocí textboxu zadá uživatel počáteční rok pro výpočet.

Tlačítko „Vymazat“:

Nalézá se v úvodním listu a slouží na vymazání všech vložených dat a výsledku. Po stisknutí tohoto tlačítka se zobrazí zpráva, jestli chce uživatel vymazat všechny vložené data a výsledky. Po stisknutí *ANO* se příkaz provede.

Tlačítko „Typy grafů“:

Nachází se v listu grafy. Zvolením tlačítka „Typy grafů“ se vyvolá formulář s ovládacím prvkem ComboBox kde si může uživatel zvolit určitý graf.

Tlačítko „Popis k ukazatelům“

Nachází se na všech listech s výsledky a slouží k vyvolání formuláře s popisem o každém ukazateli v aktuálním listě.

5 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O FIRMĚ TPK spol. s r. o.

Historie mlékárenského průmyslu v Hodoníně se začala psát už na počátku 20. století. Zasloužil se o to Švýcar Jakub Rieben, který přišel do města v roce 1870, aby ve zdejším prostředí vyzkoušel možnosti výroby sýrů podle švýcarského receptu.

Hodonín jako středisko okolních císařských statků zaručoval dostatečnou kapacitu mléka i ostatních mléčných produktů. V roce 1874 si již výrobky menší zaprotokolované firmy Jakub Rieben našly cestu nejen na český, ale také rakouský trh. S rostoucí poptávkou se rozrůstal i závod, který vyráběl v roce 1890 nejen sýry mnoha druhů, ale obchodoval také s mlékem.

V roce 1909 pak přešel závod do vlastnictví Kamila Siebenscheina a zmenší firmy specializující se na distribuci mléka se stal prosperující závod s odběratelskými styky na Kyjovsku, Hustopečsku, Brněnsku, Tišnovsku, Mohelnicku a sousedním západním Slovensku. Mléko spolu s máslem a tvrdými sýry se vyvážely především do nedaleké Vídně. V době první světové války byly výrobky firmy zabráný pro vojenské účely.

V prvních poválečných letech sice zaznamenala firma opětový vzrůst své produkce, ale již v roce 1925 vlivem ztráty vídeňského odbytiště přivozené zavedením rakouského cla na dovoz mléka začal mít podnik velké existenční potíže. Vedení mlékárny provedlo v rámci znovuobnovení prosperity rozsáhlou racionalizací sýrárny. V Hodoníně se tak započalo s výrobou tavených i tvrdých sýrů, olomouckých syrečků a čajového másla.

V červenci roku 1937 odkoupilo firmu Jakub Rieben mléčný průmysl v Hodoníně brněnské agrární společenstvo Moragro. Po válce byla v roce 1951 uvedena do provozu nová mlékárna, která se stala součástí národního podniku Mléčný průmysl, východomoravské mlékárny, Kroměříž. Od 60. let pak nesl mlékárenský koncern název Lacrum.

Na podnikání v tomto oboru navázali privatizací hodonínské mlékárny pánové Tichý, Poděšť a Košut, kteří vytvořili název TPK spol. s r. o. V roce 1999 svoji firmu prodali francouzské rodinné firmě Bongrain, která je nyní jejím stoprocentním vlastníkem a má v ČR ještě dvě filiálky – Povltavské mlékárny Sedlčany a Pribinu.

TPK spol. s r. o., pod vedením francouzského koncernu Bongrain, světového producenta sýrů, se stala největším výrobcem tavených sýrů v České republice a chce se stát významným dodavatelem na evropské trhy. Mezi lety 2002 a 2003 byla vybudována nová tavnice, díky které výroba v TPK dosáhla úrovně požadavků platných v EU, týkajících se technologie, veterinárních předpisů, bezpečnosti práce a hygieny potravin.

Společnost zaměstnává kolem 400 pracovníků. Firma podporuje další vzdělávání a rozšiřování kvalifikace zaměstnanců. TPK chce i nadále zůstat jedničkou v tavených sýrech v ČR a uvádět na trh zajímavé inovace pro spotřebitele nejen pro český trh, ale hlavně celoevropský trh. Inovace by se měly stát v budoucnu hlavní zbraní TPK pro získání pozice na velmi náročném trhu EU.

TPK spol. s r. o. v současnosti vyrábí tyto typy sýrů:

Apetito – smetanový tavený sýr

Maratonec – tavený sýr s jemnou sýrovou chutí

Maratonec Linie – sýr obsahující kromě nízkého podílu tuku (jen 8 %), také vlákninu

Javor – tavený sýr s obsahem rostlinného tuku

Liptov – slovenský přírodní tavený sýr

Základní údaje o společnosti¹⁰

Obchodní firma: TPK, spol. s r.o.

Datum zápisu: 30.prosince 1991

Sídlo: Hodonín, Velkomoravská 28, PSČ 695 19

Identifikační číslo: 449 65 117

Právní forma: Společnost s ručením omezeným

Základní kapitál: 182 396 000,- Kč

¹⁰ Obchodní rejstřík

Obor podnikání¹¹

Mlékárenství

Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických vad nebo společenských vad

Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej

Silniční motorová doprava nákladní

¹¹ obchodní rejstřík

6 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY

6.1 Horizontální analýza

V rámci horizontální analýzy budou vypočítány absolutní a procentní změny jednotlivých položek účetních výkazů oproti předcházejícímu roku. Původní hodnoty rozvahy se nachází v příloze č. 1 a č. 2.

Tabulka 1 Horizontální analýza

	2005/2004		2006/2005	
	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč
Aktiva celkem	5,49	24 935	-7,84	-37 580
Stálá aktiva	1,41	3 043	-5,40	-11 805
Dlouhodobý hmotný majetek	1,00	2 137	-4,88	-10 573
Dlouhodobý nehmotný majetek	65,60	906	-53,87	-1 232
Oběžná aktiva	9,58	22 511	-9,89	-25 480
Zásoby	-6,90	-5 979	-2,53	-2 040
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0	0,00	129
Krátkodobé pohledávky	3,85	4 675	-6,00	-7 553
Ostatní aktiva	-17,85	-619	-10,35	-295
Pasiva celkem	5,49	24 935	-7,84	-37 580
Vlastní kapitál	19,70	36 044	7,58	16 610
Základní kapitál	0,00	0	0,00	0
Hospodářský výsledek minulých let	-100,00	12 130	0,00	34 203
Hosp. výsledek běžného období	183,21	23 317	-53,92	-19 435
Cizí zdroje	-4,08	-11 060	-20,84	-54 171
Rezervy	51,76	12 538	-22,09	-8 121
Krátkodobé závazky	-10,81	-13 475	-37,03	-41 166
Dlouhodobé závazky	-8,29	-10 123	-4,36	-4884
Bankovní úvěry	0,00	0	0,00	0
Ostatní pasiva	-23,44	-49	-11,88	-19

Celková aktiva se v roce 2005 zvýšila o 5,49 %, ale v roce 2006 zase klesla o 7,84 %. Ve stálých aktivech se v roce 2005 dlouhodobý hmotný majetek zvýšil jen nepatrně, jen o 1 %, ale nehmotný majetek zaznamenal růst až o 65,60 %. Ale v roce 2006 zase klesl

skoro na původní hodnotu, jakou měl v roce 2004. Ve stejném trendu jako celková aktiva jdou i oběžná aktiva. V roce 2005 stoupnou o 9,58 % a v roce 2006 zase klesnou o 9,89 %. Z hodnot horizontální analýzy se patrné, že firma se od roku 2004 zbavuje svých dluhů a to jak krátkodobých závazků, tak i dlouhodobých.

6.2 Vertikální analýza

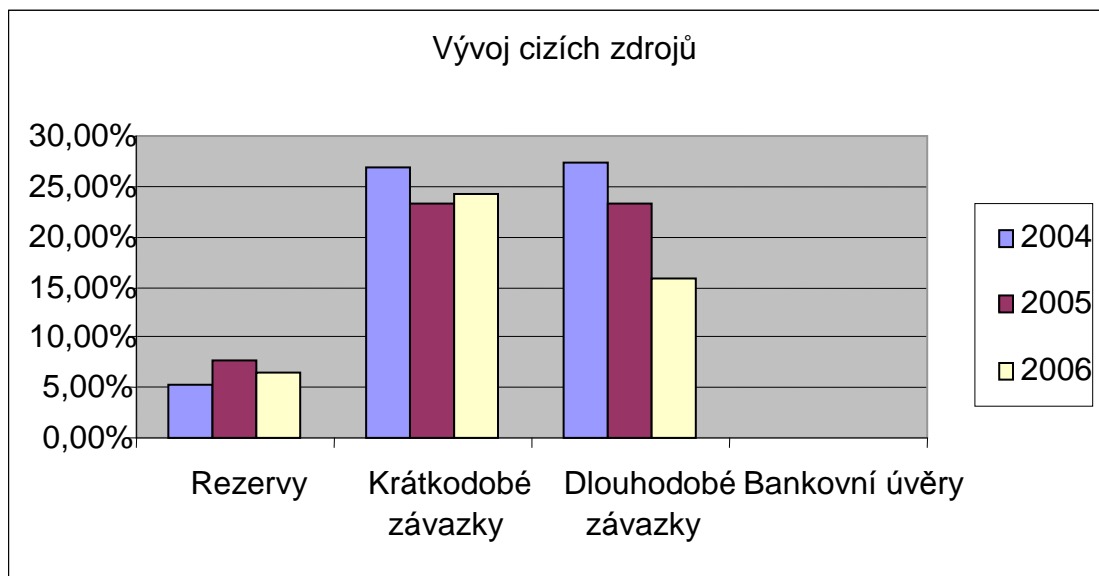
Budou zjištěny procentní podíly jednotlivých položek Rozvahy na celkových aktivech, resp. celkových pasivech.

Tabulka 2 Vertikální analýza

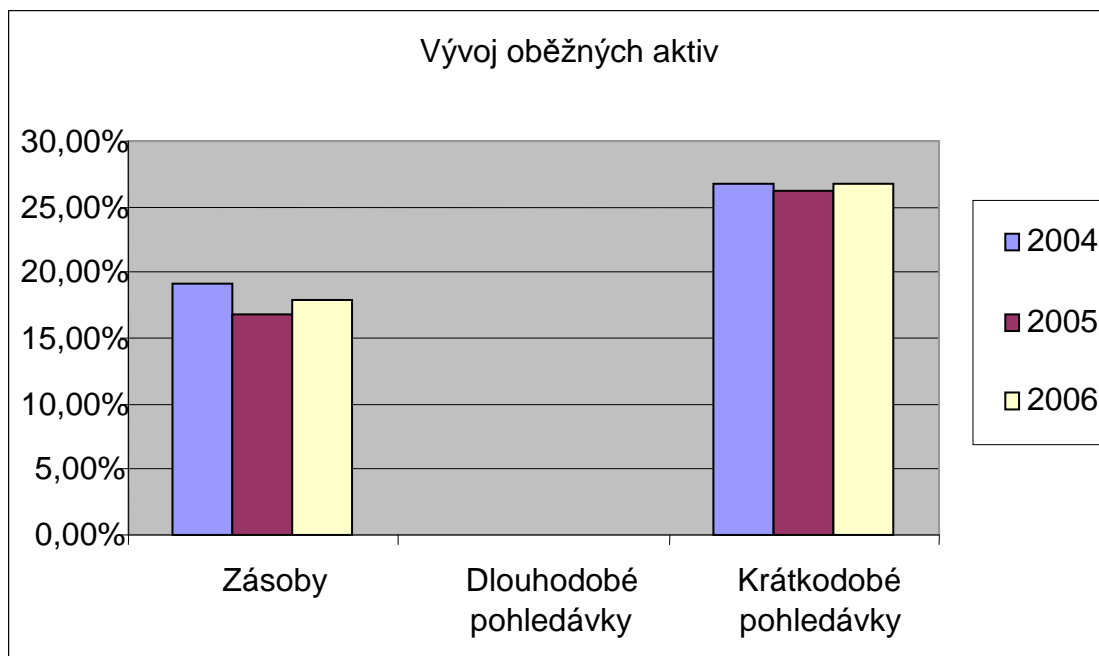
	2004	2005	2006
	v %	v %	v %
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00
Stálá aktiva	47,50	45,66	46,87
Dlouhodobý hmotný majetek	47,19	45,18	46,63
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,30	0,48	0,24
Oběžná aktiva	51,74	53,74	52,55
Zásoby	19,09	16,84	17,82
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,03
Krátkodobé pohledávky	26,70	26,29	26,81
Ostatní aktiva	0,76	0,59	0,58
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	40,29	45,71	53,36
Základní kapitál	40,15	38,06	41,30
Hospodářský výsledek minulých let	-2,67	0,00	7,75
Hospod. výsledek běžného období	2,80	7,52	3,76
Cizí zdroje	59,67	54,25	46,60
Rezervy	5,33	7,67	6,49
Krátkodobé závazky	26,90	23,38	24,27
Dlouhodobé závazky	27,44	23,20	15,85
Bankovní úvěry	0,00	0,00	0,03
Ostatní pasiva	0,05	0,03	0,03

Podnik v roce 2004 a 2005 ještě stále více využíval cizí zdroje, než zdroje vlastní. Ale v roce 2006 se tento poměr obrátil. A to hlavně kvůli zbavení se dlouhodobých závazků, které je vidět na grafu 1.

Graf 1 Vývoj cizích zdrojů

Graf 2 Vývoj oběžných aktiv

Ve sledovaném období, si podnik držel zásoby a krátkodobé pohledávky na stejné úrovni. Dlouhodobé pohledávky v roce 2004 a 2005 neměla žádné a v roce 2006 jen minimum.

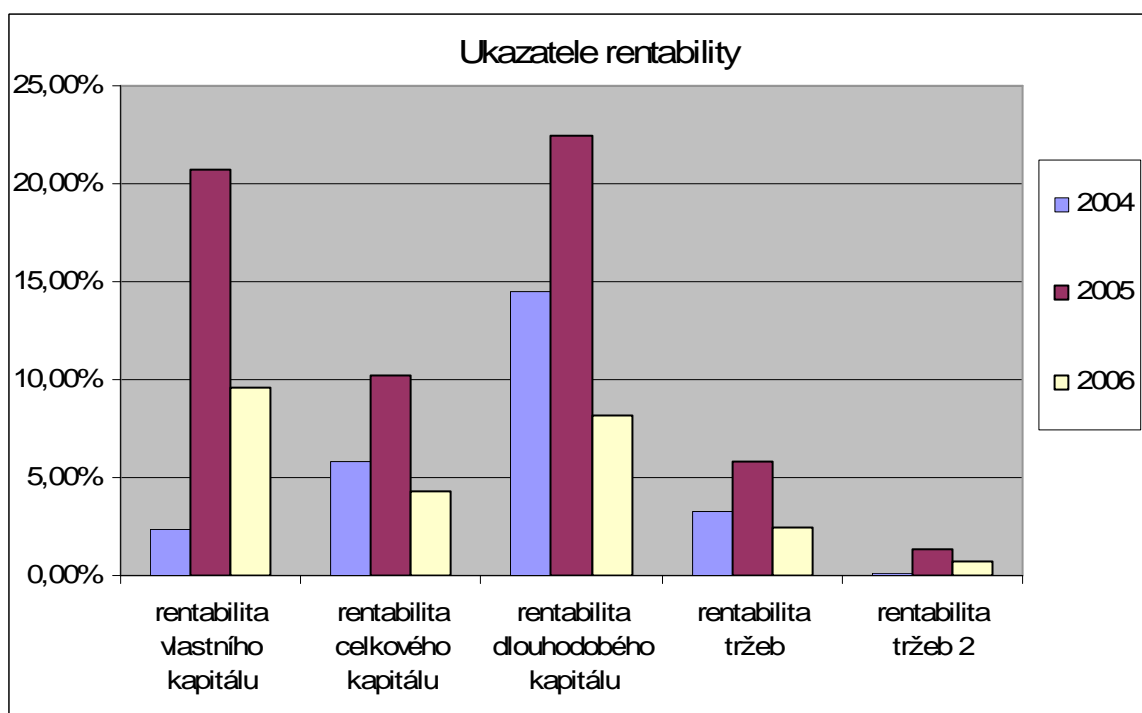
6.3 Analýza rentability

Ukazatele rentability měří celkovou efektivnost řízení podniku.

Tabulka 3 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability	2004	2005	2006
rentabilita vlastního kapitálu	2,39%	20,68%	9,61%
rentabilita celkového kapitálu	5,85%	10,24%	4,33%
rentabilita dlouhodobého kapitálu	14,53%	22,41%	8,12%
rentabilita tržeb	3,25%	5,83%	2,41%
rentabilita tržeb 2	0,13%	1,29%	0,69%

Graf 3 Ukazatele rentability

Všechny uvedené ukazatele rentability se v roce 2005 značně zvýšili, ale v roce 2006 zase klesly. Ale i přesto zůstaly všechny hodnoty v roce 2006 vysoko nad průměrem ve svém odvětví. Pro rentabilitu vlastního kapitálu je oborový průměr 15%. V roce 2004 je

hodnota ROE velmi nízká. V roce 2005 se zvýšil hospodářský výsledek před zdaněním na desetinásobek hodnoty předešlého období, proto hodnota rentability vlastního kapitálu stoupla na 20%. V roce 2006 zas hospodářský výsledek klesl na polovinu roku 2005 a to se projevilo 9,61% na ROE. Oborový průměr pro rentabilitu celkového kapitálu je 9%. Tuto hodnotu podnik přesáhl pouze v roce 2005. V roce 2004 a 2006 hodnota hluboko klesla pod oborový průměr.

6.4 Analýza řízení aktiv

Ukazatele aktivity vyjadřují v podstatě schopnost manažerů řídit položky pracovního kapitálu (případně jiné zdroje) a měří rychlost obratu jeho jednotlivých složek.

Tabulka 4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity (obratu)	2004	2005	2006
Počet obrátů celkových aktiv	1,80	1,76	1,80
Počet obrátů stálých aktiv	3,79	3,85	3,83
Počet obrátů zásob	9,43	10,44	10,08
Doba obratu zásob (dny)	38,18	34,50	35,73
Rychlost obratu pohledávek	7,13	7,08	7,59
Doba obratu pohledávek (dny)	50,52	50,87	47,42
Doba úhrady krátkodobých závazků (dny)	55,39	48,10	48,53

Počet obrátů celkových aktiv má průměr 1,6 až 2,9. Hodnoty se po celou dobu sledování drží na spodní hranici oborového průměru¹². Hodnoty pro příznivý vývoj počtu obrátů stálých aktiv by měl být vyšší než počet obrátů celkových aktiv. Jak je vidět v tabulce 4, hodnoty jsou v oborovém průměru.

Doba obratu zásob a nebo také pohledávek, znamená za kolik dní pokryjí průměrné denní tržby výši zásob nebo pohledávek. Doba obrátů zásob (standard 40 dní) se nachází v normě. Její pokles v roce 2005 měl velmi příznivý vliv, bohužel v roce 2006 zase její hodnota mírně stoupla. U doby obratu pohledávek se značí optimální vývoj

¹² Oborové průměry jsou zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, dostupné z URL: <http://www.mpo.cz/>

hodnotou menší než 30 dní a za průměrné hodnoty se dají považovat hodnoty kolem 50 dnů. Doba obratu pohledávek ve firmě TPK spol. s r.o. se pohybuje kolem oborového průměru.

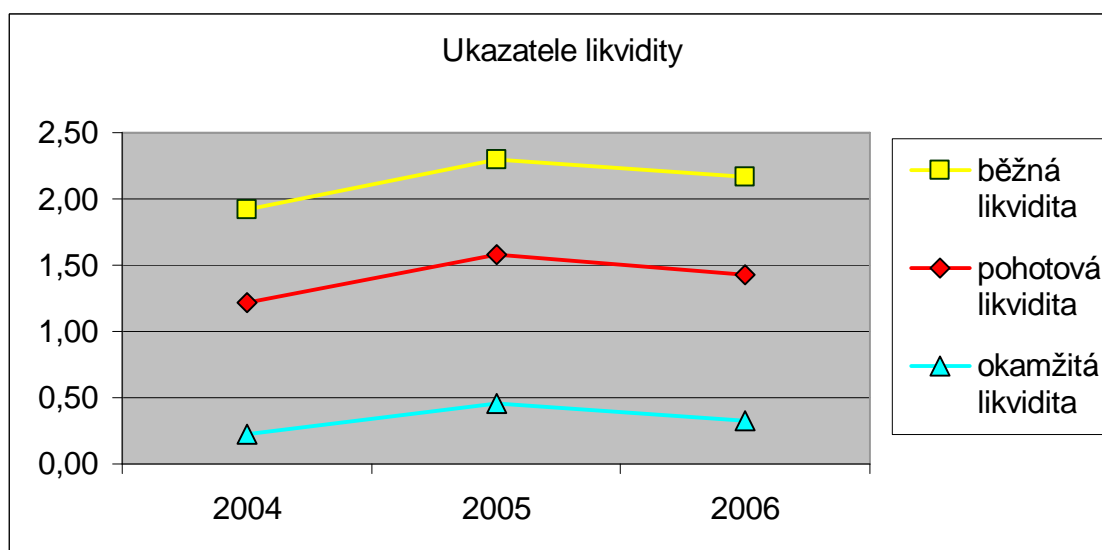
6.5 Ukazatele likvidity

Likvidita je platební schopnost podniku, je to krátkodobější pohled na solventnost konkrétního podniku.

Tabulka 5 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity	2004	2005	2006
běžná likvidita	1,92	2,30	2,17
pohotová likvidita	1,21	1,58	1,43
okamžitá likvidita	0,22	0,45	0,33

Graf 4 Ukazatele likvidity

Běžná (standard 2,5) a okamžitá (standard 0,3 – 0,5) likvidita je v roce 2004 těsně pod průměrem, ale v roce 2005 se hodnoty zvýšily a jsou už v průměru. Pro pohotovou likviditu je standard 1. Tuto hodnotu podnik převyšuje už od roku 2004.

6.6 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti udávají vztah mezi cizími zdroji a kapitálem nebo jejich složkami, informují o struktuře zdrojů používaných k financování firmy.

Tabulka 6 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti	2004	2005	2006
Celková zadluženost	59,67%	54,25%	46,60%
Procentuální koeficient samofinancování	40,29%	45,71%	53,36%
Úrokové krytí	10,51	21,23	11,34
Doba splácení dluhů	3,95	2,74	3,67

Celková zadluženost, která má průměrné hodnoty 30 až 50 % má klesající trend. V roce 2004 a 2005 je těsně pod oborovým průměrem a v roce 2006 se už dostala do průměru. Koeficient samofinancování má stejný trend jako celková zadluženost. Jeho standardní hodnota se nachází mezi 50 až 70 % a stejně jako celková zadluženost se v roce 2004 a 2005 nachází těsně pod průměrem a až v roce 2006 se dostává do odvětvového průměru. U doby splácení dluhů je optimální hodnota 3 roky. Dosáhnout tohoto výsledku se povedlo pouze v roce 2005.

6.7 Soustava poměrových ukazatelů

Pomocí soustavy poměrových ukazatelů vypočítáme Altmannův index finančního zdraví (Z-skóre) a Index IN 01.

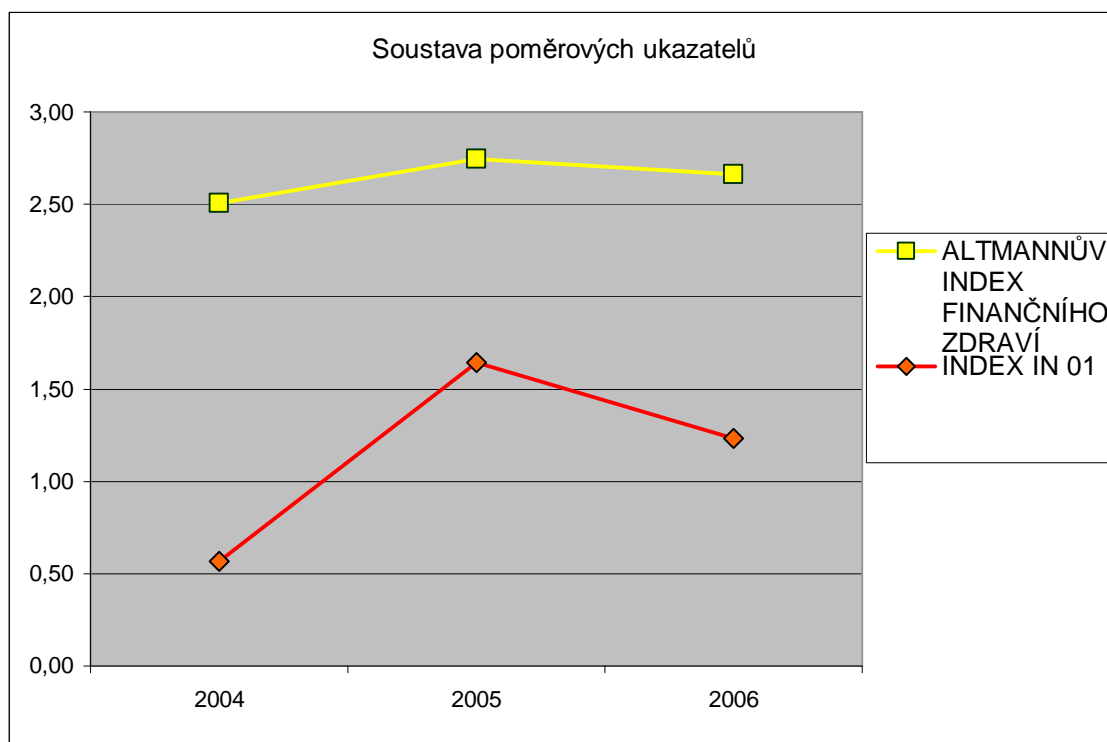
Tabulka 7 Soustava poměrových ukazatelů

	2004	2005	2006
ALTMANNŮV INDEX FINANČNÍHO ZDRAVÍ	2,51	2,75	2,66
INDEX IN 01	0,57	1,64	1,23

Podnik se podle výsledného Z-skóre ve všech sledovaných obdobích nachází v tzv. šedé zóně (tj. v intervalu 1,21-2,99). To znamená, že nelze jednoznačně říci, že podnik je v příznivé situaci, i když zde nejsou příznaky bankrotu.

Hodnota indexu IN 01 v roce 2004 značí, že špatnou finanční situaci. V roce 2005 se naopak podnik přehoupl do příznivé finanční situace. Ale v roce 2006 klesl do tzv. šedé zóny (tj., v intervalu 1,089 - 1,42) a znovu, jako je to u Altmannova indexu finančního zdraví, nemůžeme říct, že je podnik v příznivé finanční situaci.

Graf 5 Soustava poměrových ukazatelů.

6.8 Celkové zhodnocení výsledků finanční analýzy

Nejhorší pro podnik byl rok 2004. Téměř všechny ukazatele byl pod oborovým průměrem. Potvrzuje to i Index IN 01, který ukazuje pro tento rok kritickou hodnotu 0,57. Rentabilita vlastního kapitálu byla hluboko pod oborovým průměrem. Špatná situace je taky u doby obratu pohledávek, kdy je hodnota vysoko na optimální hodnotou. V roce 2005 se firma nachází zase naopak v nejlepší situaci, kterou ukazuje Altmannův index finančního zdraví a Index IN 01. Všechny hodnoty ukazatelů jsou buď stejné nebo lepší než oborový průměr. V roce 2006 hodnoty téměř všech ukazatelů klesly, ale ještě pořád se pohybují okolo oborového průměru. Optimální vývoj ve

sledovaném období byl u ukazatele celkové zadluženosti, který z vysoké hodnoty skoro 60% v roce 2004 klesl na 46,60% v roce 2006, který se už nachází v oborovém průměru. Kvůli zlepšení finančního řízení od roku 2004, které stále trvá, se stal podnik stabilní.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vytvoření softwaru pro výpočet ukazatelů finanční analýzy a následné provedení rozboru finančního zdraví za pomoci výše uvedeného programu.

V třetí kapitole jsou popsány základní teoretické poznatky v bakalářské práci. A to jednak poznatky týkající se tvorby samostatného programu (Microsoft Excel a Microsoft Visual Basic), ale také metod finanční analýzy. Z metod finanční analýzy zde najdeme: horizontální analýzy, vertikální analýzy, analýzy poměrových ukazatelů atd.

Ve čtvrté kapitole je řešena vlastní tvorba softwaru pro počítání ukazatelů finanční analýzy. Součástí této kapitoly je také navržení základní kostry softwaru a přibližná podoba finálního produktu.

V páté kapitole jsou uvedeny základní informace o firmě TPK spol. s r. o.

V šesté kapitole je zhodnocení výsledků finanční analýzy, které se zaměřuje především na hodnocení vývoje finančních ukazatelů. Výsledky jsou v přehledných tabulkách s komentářem pod každou tabulkou.

Vytvořený program splňuje vymezený cíl a je přínosem pro vedení podniku TPK spol. s r. o. Uživatel si může velmi rychle a snadno udělat obrázek o finančním zdraví firmy. Další výhodou je, že uživatel si nemusí pamatovat složité vzorce pro výpočet a ani co jednotlivé ukazatele znamenají.

V případě potřeby je možné doplnit chybějící ukazatele a program ještě rozšířit.

SEZNAM LITERATURY

Knihy

1. BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press, 2006. 194 s. ISBN 80-7261-145-3.
2. GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-245-1195-5.
3. KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
4. KUBÍČKOVÁ, D. Finanční analýza. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. 125 s. ISBN 80-86754-57-X.
5. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada, 2007. 118 s. ISBN 978-80-247-1386-1.
6. WALKENBACH, J. Microsoft Excel 2003 – programování ve VBA. Brno: Computer Press, 2006. 867 s. ISBN 80-251-0911-9.

Internetové adresy

7. Finance.cz [online]. 2000-2008, 4.4.2008 [cit. 2008-04-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/slovník/>>.
8. SLEZÁK, Petr. VBA - jak začít [online]. Verze 1.0. [2006] , 15.4.2006 [cit. 2008-04-25]. Dostupný z WWW: <http://www.slezak-petr.cz/VBA/VBA_web.htm>.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Horizontální analýza

Tabulka 2 Vertikální analýza

Tabulka 3 Ukazatele rentability

Tabulka 4 Ukazatele aktivity

Tabulka 5 Ukazatele likvidity

Tabulka 6 Ukazatele zadluženosti

Tabulka 7 Soustava poměrových ukazatelů

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj cizích zdrojů

Graf 2 Vývoj oběžných aktiv

Graf 3 Ukazatele rentability

Graf 4 Ukazatele likvidity

Graf 5 Soustava poměrových ukazatelů.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozklad ROE

Obrázek 2 Du Pont diagram

Obrázek 3 Menu programu

Obrázek 4 Výpočty s popisem ukazatelů

Obrázek 5 Grafy

SEZNAM ZKRATEK

CA	Celková aktiva
CZ	Cizí zdroje
ČPK	Čistý pracovní kapitál
EAT	Zisk po zdanění
Ebit	Zisk před zdaněním a úroky
KBU	Krátkodobé bankovní úvěry
OA	Oběžná aktiva
PZ	Provozní zisk
ROA	Rentabilita celkového kapitálu
ROCE	Rentabilita dlouhodobého kapitálu
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
VBA	Visual Basic for Applications
VK	Vlastní kapitál

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Rozvaha - aktiva

Příloha 2: Rozvaha - pasiva

Příloha 3: Výkaz zisku a ztrát

PŘÍLOHY

příloha 1 Rozvaha - aktiva

		2004	2005	2006
	Aktiva celkem	454 242	479 177	441 597
A	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0
B	Dlouhodobý majetek	215 755	218 798	206 993
<i>B.I</i>	<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>1 381</i>	<i>2 287</i>	<i>1 055</i>
B.I 3	Software	820	548	586
B.I 4	Ocenitelná práva	525	497	469
B.I 7	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	36	1 242	0
<i>B.II</i>	<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>214 374</i>	<i>216 511</i>	<i>205 938</i>
B.II 1	Pozemky	3 790	3 790	3 790
B.II 2	Stavby	134 056	130 047	128 169
B.II 3	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	55 020	74 806	71 101
B.II 7	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	22 921	5 936	1 176
B.II 8	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	3 587	5 700	4 237
B.II 9	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-5 000	-3 768	-2 535
<i>B.III</i>	<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
C	Oběžná aktiva	235 019	257 530	232 050
<i>C.I</i>	<i>Zásoby</i>	<i>86 694</i>	<i>80 715</i>	<i>78 675</i>
C.I 1	Materiál	55 119	49 454	52 338
C.I 2	Nedokončená výroba a polotovary	0	0	0
C.I 3	Výrobky	30 133	26 886	24 421
C.I 4	Zvířata	0	0	0
C.I 5	Zboží	1 442	4 375	1 916
C.I 6	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0
<i>C.II</i>	<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>129</i>
C.II 1	Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0
C.II.8	Odložená daňová pohledávka	0	0	129
<i>C.III</i>	<i>Krátkodobé pohledávky</i>	<i>121 281</i>	<i>125 956</i>	<i>118 403</i>
C.III 1	Pohledávky z obchodních vztahů	114 728	119 031	104 423
C.III 6	Stát - daňové pohledávky	5 512	6 217	13 500
C.III 7	Krátkodobé poskytnuté zálohy	0	0	0
C.III.8	Dohadné účty aktivní	623	396	0
C.III.9	Jiné pohledávky	418	312	480
<i>C.IV</i>	<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	<i>27 044</i>	<i>50 859</i>	<i>34 843</i>
C.IV 1	Peníze	442	278	190
C.IV 2	Účty v bankách	26 602	50 581	34 653
<i>D.I</i>	<i>Časové rozlišení</i>	<i>3 468</i>	<i>2 849</i>	<i>2 554</i>
D.I 1	Náklady příštích období	3 468	2 849	2 554

příloha 2 Rozvaha - pasiva

		2004	2005	2006
	Pasiva celkem	454 242	479 177	441 597
A	Vlastní kapitál	182 999	219 043	235 653
A.I	<i>Základní kapitál</i>	182 396	182 396	182 396
A.I.1	Základní kapitál	182 396	182 396	182 396
A.I.2	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	0	0	0
A.I.3	Změny základního kapitálu	0	0	0
A.II	<i>Kapitálové fondy</i>	6	6	6
A.II.1	Emisní ážio	0	0	0
A.II.2	Ostatní kapitálové fondy	6	6	6
A.III	<i>Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku</i>	0	597	2 439
A.III.1	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	0	597	2 439
A.IV	<i>Výsledek hospodaření z minulých let</i>	-12 130	0	34 203
A.IV.1	Nerozdělený zisk minulých let	0	0	34 203
A.IV.2	Neuhrazená ztráta minulých let	-12 130	0	0
A.V	<i>Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)</i>	12 727	36 044	16 609
B	Cizí zdroje	271 034	259 974	205 803
B.I	<i>Rezervy</i>	24 224	36 762	28 641
B.I.3	Rezerva na daň z příjmů	7 224	12 962	6 320
B.I.4	Ostatní rezervy	17 000	23 800	22 321
B.II	<i>Dlouhodobé závazky</i>	124 641	111 166	70 000
B.II.9	Jiné závazky	120 000	110 000	70 000
B.II.10	Odložený daňový závazek	4 641	1 166	0
B.III	<i>Krátkodobé závazky</i>	122 169	112 046	107 162
B.III.1	Závazky z obchodních vztahů	95 675	80 609	76 596
B.III.5	Závazky k zaměstnancům	4 654	4 223	4 368
B.III.6	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 181	2 100	2 184
B.III.7	Stát - daňové závazky a dotace	841	1 360	539
B.III.10	Dohadné účty pasivní	18 747	23 689	23 361
B.III.11	Jiné závazky	71	65	114
B.IV	<i>Bankovní úvěry a výpomoci</i>	0	0	0
C.I	<i>Časové rozlišení</i>	209	160	141
C.I.1	Výdaje příštích období	209	160	141

příloha 3 Výkaz zisku a ztrát

			2004	2005	2006
1	I	Tržby za prodej zboží	51 187	65 012	98 601
2	A	Náklady vynaložené na prodej zboží	41 318	55 701	77 533
3	+	Obchodní marže	9 869	9 311	21 068
4	II	Výkony	777 312	774 363	691 431
5	II. 1	Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	766 333	777 346	694 160
6	II. 2	Změna stavu vnitrop. zásob vl. výroby	10 979	-2 983	-2 729
8	B	Výkonová spotřeba	621 795	603 288	568 170
9	B. 1	Spotřeba materiálu a energie	499 321	474 747	407 306
10	B. 2	Služby	122 474	128 541	160 864
11	+	Přidaná hodnota	165 386	180 386	144 329
12	C	Osobní náklady	92 426	91 797	91 855
13	C. 1	Mzdové náklady	68 245	67 681	67 763
15	C. 3	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	23 631	23 544	23 542
16	C. 4	Sociální náklady	550	572	550
17	D	Daně a poplatky	372	272	238
18	E	Odpisy investičního majetku	35 138	27 195	27 495
19	III	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	5 532	24 460	12 182
20	III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	230	1 355	224
21	III. 2	Tržby z prodeje materiálu	5 302	23 105	11 958
22	F	Zůstatková cena prodaného dlouh. majetku a materiálu	5 852	24 697	10 847
23	F.1	Zůstatková cena prodaného dlouh. majetku	200	774	57
24	F.2	Prodaný materiál	5 652	23 923	10 790
25	G	Změna stavu rezerv a opravných položek	-1 681	2 982	124
26	IV.	Ostatní provozní výnosy	971	1 214	1 804
27	H	Ostatní provozní náklady	13 196	10 026	8 623
30	*	Provozní výsledek hospodaření	26 586	49 091	19 133
42	X.	Výnosové úroky	149	156	284
43	N.	Nákladové úroky	2 795	2 427	1 851
44	XI.	Ostatní finanční výnosy	4 122	2 037	1 662
45	O	Ostatní finanční náklady	4 220	3 813	2 468
48	*	Finanční výsledek hospodaření	-2 744	-4 047	-2 373
49	Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	8 361	9 254	6 036
50	Q1.	splatná	7 224	12 728	7 332
51	Q2.	odložená	1 137	-3 474	-1 296
52	**	Výsledek z hospodaření za běžnou činnost	15 481	35 790	10 724
53	XIII.	Mimořádné výnosy	6 643	2 220	6 770
54	R.	Mimořádné náklady	9 397	1 966	885
55	S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0
56	S1.	splatná	0	0	0
57	S2.	odložená	0	0	0
58	*	Mimořádný výsledek hospodaření	-2 754	254	5 885
60	***	Výsledek hospodaření za účetní jednotku	12 727	36 044	16 609
61		Výsledek hospodaření před zdaněním	4 366	45 298	22 645